

TRANSPORT UDKAST

Udarbejdet af
Turid Leirvoll

Udarbejdet til
Politisk udvalg

Transport og infrastruktur i Norden

Visioner og mål

'Norden skal blive verdens mest bæredygtige og integrerede region' blev de nordiske samarbejdsministre i juni 2019 enige om som vision for Nordisk Ministerråd. Ambitiøst og godt, og fulgt op af konkretiserende prioriteringer af bl. a. grøn omstilling, indsatser på uddannelse, inddragelse af børn og unge osv.

Hvad enten det gælder grøn omstilling, konkurrencedygtighed, uddannelser eller unges inddragelse, vil transportsektoren skulle udvikles. Både transport af mennesker og gods, i erhvervsliv og civilsamfund, skal udvikles og gøres både mere effektivt og mere klimavenligt. Hvis mere godstransport og flere rejsende skal vælge grønnere løsninger, må muligheder og incitamenter være til stede. Fra flyver og vej til skinner og skibe.

Civilsamfundet i Norden skal inddrages i arbejdet med at konkretisere og nå målene. Foreningen NORDEN har et stærkt engagement på en række områder – skole og uddannelse, job- og praktikudveksling for unge, venskabsbysamarbejde, med en række deraf følgende rejser på kryds og tværs i Norden.

Foreningen har derfor et stærkt engagement og en række forslag til udviklingen af transportpolitikken i Norden.

Status og udfordringer – behov for fælles nordisk transportpolitik

Nordregio publicerede i februar 2023 en rapport med overskriften 'Dårlig nordiske planlægning og samarbejde om grænseoverskridende transportinfrastruktur'. Den peger på, at transportinfrastruktur i al hovedsag fastlægges i nationale transportplaner og at både planer og fremfor alt iværksættelse sker indenfor rammerne af nationale beslutninger og prioriteringer.

De mange regionale initiativer, netværk og samarbejdsfora, der er oprettet på tværs af grænser, og bestående af såvel regionale myndigheder som erhvervsorganisationer og andre interesseorganisationer, gør en stor indsats.

Både på europæisk niveau og regionale nordiske niveauer, arbejdes der med planer for transportkorridorer, der skal effektivisere og skabe sammenhængende jernbanetransport fra Skandinavien til Middelhavsregionen. Der er stærkt behov for en overordnet koordination af de grænseoverskridende dele af landenes nationale og regionale transportplaner. For at dette skal lykkes, er der behov for et stærkt samarbejde og overordnet koordinerende og prioriterende arbejde på nordisk plan.

Foreningen NORDEN går derfor ind for:

- Genoprettelse af et ministerråd for transport og infrastruktur, som del af styrket integration og grøn omstilling

Flere og bedre togforbindelser

Foreningen Norden har, til fælles med en række andre organisationer en vision om højhastighedstog mellem de tættest befolkede områder mellem Stockholm, Oslo og København. Det er en vision som bør kunne realiseres, men det vil tage tid og derfor er det vigtigt at arbejde med den lange række forbedringer, der kan

laves med en kortere tidshorizont. Fra rejsearrangører, bureauer, erhvervsliv og enkeltborgere er der et væld af beskrivelser, der bekræfter at transportsektoren i Norden langt fra har den effektivitet, smidighed og brugervenlighed der gør det nemt at vælge grøn transport, hverken for erhvervsliv, herunder turistbranchen eller borgere. Det vil bidrage til forøget samhandel og udvikling. Derudover vil den ændrede infrastruktur og NATO-udvidelse, kræve betydelig udvidet transportkapacitet.

Foreningen NORDEN går derfor ind for:

- Tilrettelæggelse af effektive og sammenhængende togforbindelser mellem de stærkest befolkede områder; København, Stockholm, Oslo. Togforbindelsen mellem Oslo og Gøteborg er den største flaskehals.
- Styrkelse af den regionale infrastruktur på tværs af Øresund, herunder en ekstra togforbindelse Helsingør-Helsingborg
- Styrke 'Jyllandskorridoren'
- Et fælles og overskueligt billetsystem for togrejser
- En nordisk interrailordning for unge
- En nordisk interrailordning for seniorer
- At der skabes sammenhæng til/med togdriften mod kontinentet, herunder nattog

Grøn transport er andet og mere end tog

For store dele af Norden, udgør skibsfart en væsentlig del af transportsystemet. Der er brug for en bæredygtig udvikling af både havne og skibe. Det samme gælder den fly- og vejtrafik, der ikke kan erstattes af grønnere alternativer

Foreningen Norden mener derfor at

- Norden skal være i front for en grøn skibs- og flytrafik og samarbejde om teknologiudvikling og grønne løsninger, herunder grønnere drivstoffer til fly og færger
- Norden skal samarbejde om elektrificering af havnene
- Norden skal udvikle en ordning svarende til Interrail for unge i Vest-norden
- Norden skal samarbejde om infrastruktur, der understøtter grøn og effektiv vejtransport, herunder ladestationer for el-biler, erfaringer med roadpricing etc

Urban transport

I arbejdet med styrket mobilitet og infrastruktur i Øresundsregionen, indgår også en 'strategisk cykelplan'

Det bør være en del af det nordiske samarbejde på transportområdet, at understøtte og udbrede erfaringer også for den del af transport der foregår med cykel, måske også til fods. Hvordan byer planlægger og tilrettelægger har stor betydning for det transportbehov man har og hvilke valg man som borger foretager med hensyn til transport.